

Inleiding

Tilburg is een fijne sociale stad om in te wonen. Tilburg is ook de voorloper in Nederland als het gaat om het aanpakken, terugdringen en het draaglijk maken van armoede. Kinderen zijn onze toekomst en hebben geen enkele schuld of invloed gehad aan de financiële situatie waarin zij opgroeien.

Feiten en omstandigheden

Voor kinderen is gezond eten en het tot zich nemen van de juiste vitaminen van groot belang, voor een gezonde groei en ontwikkeling.

Kinderen

Kinderen tot 4 jaar hebben extra vitamine D nodig, waarmee ze kalk en fosfaat uit hun eten en drinken goed kunnen opnemen. Vitamine D is ook van belang voor een goede weerstand tegen verkoudheid, griep en ernstige ziekten en uiteraard voor gezonde tanden en botten. De huid maakt vitamine D aan als er zonlicht op valt. DE meeste kinderen vanaf 4 jaar en volwassenen maken zelf genoeg vitamine D aan. Tot 4 jaar is er 10 microgram extra vitamine per dag, nodig in de vorm van tabletjes of druppeltjes.

Zwangerschap

Ook zwangere vrouwen hebben extra vitamine D nodig in de vorm van supplementen. Onderzoek wijst uit dat ruim een kwart van pasgeboren baby's bij geboorte een vitamine D-tekort heeft. Dit aan vitamine D vergroot de kans op luchtweginfecties in het eerste levensjaar (RS-virus).

De conclusie van het onderzoek is dat het heel belangrijk is dat zwangere vrouwen zich aan de vitamine D-richtlijn houden. De Gezondheidsraad adviseert het gebruik van vitamine D-supplementen tijdens de zwangerschap.

Vitamine D gebruik door zwangere vrouwen en kinderen tot vier jaar voorkomt daadwerkelijk ziektegevallen. Luchtweginfecties door het RS-virus is de belangrijkste oorzaak van ziekenhuisopnames voor jonge kinderen.

Voor de onderzoeken die deze feiten bevestigen.

Recent onderzoek onder 4000 Rotterdamse kinderen, waar het gaat om vitamine D, uitgevoerd door Trudy Voortman Erasmus MC.

Uit dit onderzoek kwamen de volgende punten naar voren.

- Uit onderzoek onder de Rotterdamse kinderen van zes jaar oud werd gevonden dat bijna 30% van de kinderen een vitamine D tekort had, uitgaande van de grenswaarde van 50 nmol/L.*
- Vitamine D zit in enkele voedingsmiddelen zoals vette vis, halvarine en margarine, we kunnen niet voldoende uit gewone voeding halen. De belangrijkste bron van vitamine D is zonlicht. Het lichaam kan zelf vitamine D aanmaken wanneer de huid voldoende blootgesteld wordt aan zonlicht. Ook een getinte of donkere huid maakt minder snel vitamine D aan.*
- Onder kinderen met een niet-Westerse achtergrond, bijvoorbeeld uit Kaapverdië, Marokko, Indonesië, Nederlandse Antillen, Suriname en Turkije, had maar liefst 55 procent een vitamine D tekort. Maar ook bijna 20% van de kinderen met een Nederlandse achtergrond had een tekort in het Rotterdamse onderzoek.*
- Ook sociaaleconomische status was een belangrijke voorspeller van vitamine D status. Van alle kinderen uit een gezin met een huishoudinkomen van <€2000 per maand had 44% een vitamine D tekort, tegenover slechts 18% van alle kinderen uit gezinnen die €2000 of meer per maand te besteden hadden.*
- Vooral op jonge leeftijd hebben kinderen voldoende vitamine D nodig voor een goede botopbouw. Jonge kinderen moeten echter ook goed beschermd worden tegen de zon. In Nederland adviseert de Gezondheidsraad daarom om aan alle kinderen tot de leeftijd van vier jaar dagelijks tien microgram extra vitamine D te geven.*

- *Aan flesvoeding is vitamine D toegevoegd. Kinderen die kunstvoeding krijgen, krijgen dus meer vitamine D via de voeding binnen dan kinderen die borstvoeding krijgen. Maar het vitamine D suppletieadvies voor alle kinderen tot 4 jaar. De kans op overschrijding van de aanvaardbare bovengrens door combinatie van verrijkte flesvoeding en supplementgebruik is verwaarloosbaar.*
- *Slechts 48% van alle kinderen tussen de 1 en 1,5 jaar oud krijgt vitamine D supplementen.*
- *Door kinderen vitamine D supplementen te geven op jonge leeftijden verkleinen we het risico op vitamine D tekort en daarmee mogelijke gezondheidsklachten op latere leeftijd. Vitamine D is onder andere belangrijk voor een goede opbouw van botten en tanden, en daarmee voor het voorkomen van botbreuken en gaatjes in het gebit. Daarnaast toont recent wetenschappelijk onderzoek aan dat voldoende vitamine D mogelijk de kans op allergieën, astma en luchtweginfecties verkleint.*

Vitamine D tijdens de zwangerschap

- *Data uit hetzelfde onderzoek toonde ook aan dat maar liefst 53% van de zwangere vrouwen een vitamine D tekort heeft.*
- *Kinderen van moeders die een tekort hadden tijdens de zwangerschap hebben zelf ook een hoger risico op een vitamine D tekort.*
- *Omdat een vitamine D tekort tijdens de zwangerschap gevolgen kan hebben voor zowel moeder als kind, wordt door de Gezondheidsraad alle vrouwen aangeraden om voor de zekerheid een supplement van 10 microgram per dag te gebruiken gedurende de gehele zwangerschap.*

Eerdere onderzoeken:

(Mirjam Belderbos UMC)

Volgens een onderzoek van arts-onderzoeker Mijam Belderbos en kinderarts dr. Louis Bont in het UMC Utrecht. Voor dit onderzoek is bij 156 pasgeborenen het vitamine D-gehalte van het navelstrengbloed onderzocht. Daarna zijn alle kinderen gedurende hun eerste levensjaar gevolgd. Achttien kinderen liepen een ernstige infectie van de lagere luchtwegen met het RS-virus op. Kinderen met de laagste concentraties vitamine D blijken een zes keer grotere kans op een RSV-infectie te hebben. Dit effect van vitamine D staat los van andere risicofactoren, zoals etniciteit van de moeder en geboorteseizoen. Slechts 46 procent van de zwangere vrouwen in het onderzoek slikte vitamine D tijdens de zwangerschap. Bij deze vrouwen was het gehalte vitamine D in het navelstrengbloed inderdaad hoger. Bij 27 procent van de pasgeborenen was de concentratie vitamine D zo laag dat sprake was van een tekort (minder dan 50 nanomol per liter). Vitamine D speelt onder meer een rol bij de ontwikkeling van het afweersysteem.

(Trudy Voortman Erasmus MC)

Zwangere met vitamine D tekort meer kans op kind met autisme

Op zesjarige leeftijd vertonen deze kinderen vaker afwijkend gedrag

Vrouwen met een te lage vitamine D spiegel tijdens hun zwangerschap vergroten daarmee het risico op autisme bij hun kinderen. Op zesjarige leeftijd hebben deze kinderen twee keer vaker problemen met sociale interactie en vertonen zij afwijkend gedrag in vergelijking met leeftijdsgenootjes. Dit blijkt uit onderzoek van Australische wetenschappers in samenwerking met onderzoekers van het Erasmus MC op basis van gegevens uit de grootschalige Generation R studie in Rotterdam. De onderzoekers publiceerden hun bevindingen onlangs in wetenschappelijk tijdschrift Molecular Psychiatry.

In Nederland geldt al jaren het advies om kinderen tot 4 jaar extra vitamine D te geven. Kinderen met een donkere huid of die niet veel buiten komen, zouden ook na hun 4de jaar druppels of tabletjes moeten innemen. In de praktijk is gebleken dat minder dan de helft van de kinderen supplementen krijgt op 1-jarige leeftijd. „We raden ouders aan om hierop alert te blijven,” zegt voedingsonderzoeker Trudy Voortman. „Onze onderzoeksresultaten bevestigen dat het advies van de Gezondheidsraad nodig is.”

Overwegingen:

De CDA fractie is van mening dat preventief gezondheidsbeleid veel meer aandacht zou moeten krijgen. Kleine investeringen vandaag voorkomen gezondheidsproblematieken en daarmee samenhangende hoge kosten in de toekomst.

Verder vindt het CDA het in dit dossier niet alleen bij voorlichting omtrent de noodzaak van vitamine D voor kinderen zou moeten blijven, maar dat deze vitamines beschikbaar gesteld zouden moeten worden voor alle kinderen tot 4 jaar, en zwangere vrouwen, en dat dit niet afhankelijk mag zijn van de persoonlijke financiële situatie.

Het CDA Tilburg zal het initiatief nemen om dit landelijk te agenderen, zowel bij de overheid als bij de zorgverzekeraars. Hiervoor zijn reeds contacten met andere steden gelegd.

Vooruitlopend hierop zijn wij van mening dat de gemeente Tilburg hier een actieve rol in zou kunnen spelen.

De mensen uit Tilburg die zijn aangewezen op de voedselbank hebben onvoldoende middelen om zelf gezond voedsel aan te schaffen. Een flesje vitamine D kost ongeveer 10 euro en dat is voor deze doelgroep een hoog bedrag. Aanschaf van de nodige vitamine D voedingssupplementen is voor hen moeilijk, zo niet onmogelijk. Zij hebben daar onvoldoende geld voor. Het CDA vindt dat deze doelgroep in de gelegenheid moet zijn om de nodige vitamine D voedingssupplementen te nemen. Via de voedselbank willen we het gratis verstrekken van vitamine D tabletjes of druppels aan zwangere vrouwen en kinderen tot vier jaar mogelijk maken. Door verstrekking via de voedselbank bereiken deze voedingssupplementen de juiste doelgroep. Het gaat hierbij momenteel om ongeveer 100 kinderen en 10 zwangere vrouwen.

Het CDA vindt dat door deze maatregel deze groep kwetsbare kinderen een betere start krijgt.

De kosten van het verstrekken van de vitamine D bedragen ongeveer 25,00 euro per kind/vrouw per jaar. De kosten die later gemaakt dienen te worden voor medische hulp voor ziekte veroorzaakt door een tekort aan vitamine D zijn vele malen hoger.

Besluit

De raad besluit om het college op te dragen om:

1. zo spoedig mogelijk de in dit voorstel genoemde verstrekking van vitamine D voedingssupplementen in gaan te zetten voor zwangeren en kinderen tot vier jaar;
2. ervoor te zorgen dat deze groep zwangere vrouwen en ouders van kinderen tot 4 jaar extra worden voorgelicht over zo gezond mogelijk eten en het gebruik en nut van vitamine D, waarbij de voorlichting kan gebeuren door de GGD HVB;
3. deze gratis verstrekking voor de duur van 3 jaren te doen, om zo de landelijke politiek de tijd te geven om naar aanleiding van deze onderzoeken te bezien of dit landelijk uitvoerbaar is.

Met vriendelijke groet,
Namens het CDA
Marti de Brouwer

Bronnen:

Voortman T, van den Hooven EH, Heijboer AC, Hofman A, Jaddoe VW, Franco OH. Vitamin D deficiency in school-age children is associated with sociodemographic and lifestyle factors. *J Nutr.* 2015;145:791-8

Vinkhuyzen AA, Eyles DW, Burne TH, Blanken LM, Kruithof CJ, Verhulst F et al. Prevalence and predictors of vitamin D deficiency based on maternal mid-gestation and neonatal cord bloods: The Generation R Study. *J Steroid Biochem Mol Biol* 2015; 164: 161–167.

Gezondheidsraad, Evaluatie van de voedingsnormen voor vitamine D, 2012, Gezondheidsraad: Den Haag.

Breedveld, B.C. and K.F.A.M. Hulshof, Zo eten jonge peuters in Nederland 2002; Resultaten van het Voedingsstoffen Inname Onderzoek 2002, 2003, Voedingscentrum.

Voedingscentrum, Voedingsnormen en suppletieadviezen vitamine D. 2012.